Zbornik sudske prakse

PRESUDA SUDA (prvo vijeće)

7. studenoga 2018.*

„Žalba – Državne potpore – Tužba za poništenje – Dopuštenost – Potpora portugalskih tijela za sanaciju financijske institucije Banco Espírito Santo SA – Osnivanje i kapitalizacija banke za premošćivanje – Odluka Europske komisije kojom se potpora proglašava spojivom s unutarnjim tržištem – Pravni interes – Tužba pred nacionalnim sudovima radi poništenja odluke o sanaciji Banco Espírito Santo"

U predmetu C-544/17 P,

povodom žalbe na temelju članka 56. Statuta Suda Europske unije, podnesene 18. rujna 2017.,

BPC Lux 2 Sàrl, sa sjedištem u Senningerbergu (Luksemburg), i ostali žalitelji čija se imena nalaze u prilogu žalbi, koje zastupaju J. Webber i M. Steenson, *solicitors*, i B. Woolgar, *barrister*, i K. Bacon, *QC*,

žalitelji,

a druge stranke postupka su:

Europska komisija, koju zastupaju L. Flynn i P.-J. Loewenthal, u svojstvu agenata,

tuženik u prvom stupnju,

Portugalska Republika

intervenijent u prvom stupnju,

SUD (prvo vijeće),

u sastavu: R. Silva de Lapuerta, potpredsjednica, u svojstvu predsjednika prvog vijeća, J.-C. Bonichot, E. Regan (izvjestitelj), C. G. Fernlund i S. Rodin, suci,

nezavisni odvjetnik: P. Mengozzi,

tajnik: A. Calot Escobar,

uzimajući u obzir pisani postupak,

odlučivši, nakon što je saslušao nezavisnog odvjetnika, da u predmetu odluči bez mišljenja,

donosi sljedeću

* Jezik postupka: engleski

Presudu

1 Žalitelji svojim žalbama traže ukidanje rješenja Općeg suda Europske unije od 19. srpnja 2017., BPC Lux 2 i dr./Komisija (T-812/14, neobjavljeno, u daljnjem tekstu: pobijano rješenje, EU:T:2017:560), kojim je taj sud odbacio kao nedopuštenu njihovu tužbu radi poništenja Odluke Komisije C(2014) 5682 *final* od 3. kolovoza 2014. o državnoj potpori SA.39250 (2014/N) – Portugal – Sanacija Banco Espírito Santo (u daljnjem tekstu: sporna odluka).

Okolnosti spora i sporna odluka

2 Žalitelji su podređeni vjerovnici Banco Espírito Santo SA (u daljnjem tekstu: BES), nositelji tražbina nižeg drugog reda.

3 U svibnju 2014. u reviziji koju je Banco de Portugal (Banka Portugala, Portugal) proveo nad grupom Espírito Santo International SA zaključeno je da se potonja nalazi u teškoj financijskoj situaciji, a koja bi mogla negativno utjecati na solventnost BES-a kojem je ona bila većinski dioničar.

4 BES je 30. srpnja 2014. objavio rezultate za prvi semestar 2014. godine, iz kojih je bio razvidan znatan financijski gubitak. Zbog toga je tijekom srpnja 2014. došlo do značajnog smanjenja njegova depozita.

5 U tom kontekstu, portugalske vlasti odlučile su pokrenuti sanaciju BES-a, koja je uključivala osnivanje privremene kreditne institucije, „banke za premošćivanje”, na koju su prenesene zdrave gospodarske djelatnosti BES-a. Nakon tih prijenosa imovine i obveza na banku za premošćivanje druga preostala imovina i obveze morali su ostati u BES-u, koji je trebao postati „loša banka”.

6 Portugalske vlasti su 3. kolovoza 2014. obavijestile Europsku komisiju o planiranoj potpori u iznosu od 4899 milijuna eura koja se dodjeljuje putem *Fundo de Resolução* (Portugalski sanacijski fond, Portugal), namijenjenoj tomu da se banci za premošćivanje pribavi početni kapital. One su zajedno s tom obavijesti dostavile Komisiji dva izvješća Banke Portugala, odnosno, s jedne strane, procjenu mogućih opcija za sanaciju BES-a, zaključak koje je bio da je osnivanje banke za premošćivanje jedino rješenje koje omogućava očuvanje financijske stabilnosti Portugalske Republike, i, s druge strane, opis postupka koji treba provesti za sanaciju BES-a. Nastavno na potonje izvješće portugalska tijela Komisiji su predstavila i obveze u vezi s bankom za premošćivanje i lošom bankom, koje su se odnosile na likvidaciju tih institucija koja je bila određena. Zajedničke obveze tih dviju institucija odnosile su se na upravljanje postojećom imovinom, primjenjivanje gornje granice na plaće, zabranu stjecanja udjela, isplate kupona ili dividendi i oglašavanja korištenjem državne potpore.

7 Komisija je istoga dana, nakon faze prethodnog ispitivanja, na temelju članka 108. stavka 3. UFEU-a, donijela spornu odluku kojom je utvrdila da je prijavljena mjera, odnosno unos kapitala u iznosu od 4899 milijuna eura portugalskih tijela u banku za premošćivanje s obvezama koje su preuzela ta tijela, državna potpora spojiva s unutarnjim tržištem na temelju članka 107. stavka 3. točke (b) UFEU-a (u daljnjem tekstu: predmetna državna potpora).

8 Na temelju obveza koje su navela portugalska tijela bilo je predviđeno, osobito, da se nijedan dio tražbina dioničara i imatelja podređenih dužničkih vrijednosnih papira ni bilo koje hibridne instrumente ne može prenijeti na banku za premošćivanje. Također je bilo precizirano to da se likvidacija BES-a mora provesti najkasnije 31. prosinca 2016.

Postupak pred Općim sudom i pobijano rješenje

9 Tužbom koju su dostavili tajništvu Općeg suda 12. prosinca 2014. žalitelji su pokrenuli postupak radi poništenja sporne odluke.

10 Općі je sud 7. prosinca 2016. ispitao žalitelje u vezi s postojanjem njihova pravnog interesa za pokretanje postupka protiv sporne odluke.

11 Žalitelji su 23. siječnja 2017. odgovorili na pitanje Općeg suda.

12 Općі je sud pobijanim rješenjem odbacio tužbu kao nedopuštenu nakon što je po službenoj dužnosti utvrdio da žalitelji nemaju pravni interes za pokretanje postupka protiv sporne odluke. Općі je sud zaključio da nije nužno odlučiti o zapreci vođenju postupka koju je navela Komisija, koja se temelji na nepostojanju pravnog interesa žaliteljâ za pokretanje postupka protiv te odluke.

Zahtjevi stranaka

13 Svojom žalbom žalitelji od Suda zahtijevaju da:

– ukine pobijano rješenje;

– predmet vrati Općem sudu na ponovno suđenje o meritumu; i

– naloži Komisiji snošenje troškova.

14 Komisija od Suda zahtijeva da:

– odbije žalbu, i

– naloži žaliteljima snošenje troškova.

O žalbi

Argumentacija stranaka

15 Žalitelji iznose jedan žalbeni razlog, koji se temelji na tomu da je Općі sud počinio pogrešku koja se tiče prava jer je presudio da oni nemaju pravni interes za poništenje sporne odluke.

16 Kao što to proizlazi iz točaka 27. i 33. pobijanog rješenja, žalitelji su pred Općim sudom naveli da bi poništenje sporne odluke značajno povećalo vjerojatnost uspjeha u postupku za poništenje koji su oni pokrenuli pred nacionalnim sudovima protiv odluke o sanaciji BES-a i da bi posljedica takvog uspjeha bila ili poništenje sanacije BES-a ili pravo da se zatraži naknada štete. Konkretnije, žalitelji su dostavili potvrdu portugalskoga odvjetnika u kojoj je on detaljno naveo razloge zbog kojih bi poništenje sporne odluke utjecalo na navedeni nacionalni postupak, iako je njegov predmet različit od predmeta postupka pred Općim sudom. Usto, taj dokaz nije osporen u prvostupanjskom postupku.

17 Usto, kao što je Sud presudio u točkama 68., 69. i 79. presude od 17. rujna 2015., Mory i dr./Komisija (C-33/14 P, EU:C:2015:609) činjenica da je poništenje sporne odluke pred sudovima Unije takve prirode da žaliteljima može donijeti korist u postupku povodom tužbe pred nacionalnim sudovima, uključujući tužbu za naknadu štete, dovoljna je da posluži kao osnova za takav pravni interes pred sudovima Unije. Pobijano rješenje ne proturječi tom načelu.

18 Međutim, Općі je sud u točkama 34. i 35. pobijanog rješenja presudio to da, s obzirom na to da postupak koji se pred njim vodi i onaj pred portugalskim sudovima nemaju isti predmet, poništenje sporne odluke ne utječe na tumačenje od strane tih sudova portugalskih ustavnih odredbi. Međutim,

prema mišljenju žaliteljâ, samo na portugalskim sudovima je da, na temelju portugalskoga prava, donesu takav zaključak, a ne na sudu Unije da ga donese na temelju prava Unije. Stoga, Općі je sud pogrešno preuzeo ulogu nacionalnih sudova s ciljem ocjenjivanja osnovanosti nacionalne tužbe.

19 Podredno, žalitelji navode da, čak i da je Općі sud imao pravo ocijeniti osnovanost pravnih argumenata portugalskoga prava iznesenih u potvrdi njihova portugalskoga odvjetnika, njegova ocjena je očito iskrivila dokaze koji su mu podneseni.

20 Komisija u obranu navodi da, prije svega, s obzirom na to da žalitelji osporavaju tumačenje portugalskoga prava od strane Općeg suda, takvo je tumačenje činjenično pitanje koje, u načelu, izlazi iz okvira nadzora Suda. Sud nije nadležan provjeravati je li Općі sud iskrivio nacionalno pravo. To iskrivljavanje mora očito proizlaziti iz dijelova spisa kojim Sud raspolaže a da pritom nije potrebno izvršiti novu ocjenu činjenica i dokaza.

21 Međutim, žalitelji u ovom slučaju nisu naveli koje je činjenice ili dokaze Općі sud mogao iskriviti, kao što nisu dokazali ni postojanje pogrešaka koje je počinio Općі sud, a koje su ga mogle dovesti do iskrivljavanja činjenica ili dokaza. Suprotno onomu što navode žalitelji, Općі sud nije na vlastitu inicijativu zaključio da argumenti koje je naveo njihov portugalski odvjetnik u svojoj potvrdi nisu osnovani. Naime, utvrdio je da, s obzirom na to da je predmet postupka koji se vodi pred njim različit od predmeta postupka pred nacionalnim portugalskim sudovima, što žalitelji ne osporavaju, poništenje sporne odluke ne može utjecati na tumačenje portugalskog prava od strane nacionalnog suda. Stoga je žalba žaliteljâ očito nedopuštena jer se odnosi na činjenično pitanje.

22 Nadalje, Komisija podsjeća da je na tužitelju to da dokaže svoj pravni interes. Nije na Općem sudu da traži i pronalazi u prilozima tužbene razloge koje bi mogao smatrati temeljima tužbe s obzirom na to da oni imaju isključivo dokaznu i pomoćnu funkciju.

23 U ovom slučaju, iako žalitelji tvrde da bi poništenje sporne odluke išlo u prilog njihovu argumentu prema kojem je sanacija BES-a neproporcionalna na temelju portugalskoga prava, nije dano nikakvo obrazloženje u potporu toj tvrdnji u njihovu odgovoru u vezi s njihovim pravnim interesom. Točnije, obrazloženja koja su s tim u vezi žalitelji naveli pred Općim sudom ne nalaze se u samom tekstu tog odgovora, nego samo u potvrdi koju je sastavio portugalski odvjetnik, koja se nalazi u prilogu tom odgovoru.

24 U odgovoru žalitelja u vezi s njihovim pravnim interesom, oni su, među ostalim, naveli da bi im poništenje sporne odluke također omogućilo tvrditi da sanacija BES-a, bez kapitalizacije banke za premošćivanje dodjelom državne potpore o kojoj je riječ, nije takve prirode da se njome može izbjeći nesolventnost BES-a. Međutim, u tom odgovoru nije navedeno nikakvo obrazloženje u vezi s načinom na koji bi poništenje sporne odluke moglo dovesti do poništenja odluke o sanaciji BES-a ili do osnove za naknadnu tužbu za naknadu štete protiv Portugalske države ili Banke Portugala.

25 Naposljetku, i u svakom slučaju, da bi postojao pravni interes za pokretanje postupka protiv Komisijine odluke, uspjeh tužbe za naknadu štete koja se podnosi u nacionalnom sudskom postupku mora ovisiti o uspjehu tužbe za poništenje protiv te odluke, kao što je to bio slučaj u predmetu u kojem je donesena presuda od 17. rujna 2015., Mory i dr./Komisija (C-33/14 P, EU:C:2015:609). Međutim, žalitelji nisu dokazali usporedivu vezu između postupka poništenja koji su pokrenuli pred Općim sudom protiv sporne odluke i hipotetske tužbe za naknadu štete za koju oni tvrde da je imaju pravo podnijeti protiv Portugalske države i Banke Portugala ako se njihova tužba u nacionalnom sudskom postupku protiv odluke o sanaciji prihvati.

26 Točnije, kao što je Opći sud objasnio u točkama 28. do 31. pobijanog rješenja, odluka o sanaciji BES-a, a ne sporna odluka, je ta koja je mogla konkretno utjecati na vrijednost tražbina žaliteljâ, slijedom čega učinak eventualnog poništenja sporne odluke ne bi bio obvezivanje Portugalske države da ponovno razmotri tu odluku o sanaciji. Stoga žalitelji nemaju nužno osnovu za podnošenje tužbe za naknadu štete protiv Portugalske države ili Banke Portugala pred nacionalnim sudovima.

27 Usto, iako poništenje sporne odluke može imati za posljedicu poništenje odluke o sanaciji BES-a te iako poništenje potonje odluke može biti osnova za naknadnu tužbu za naknadu štete protiv Portugalske države ili Banke Portugala, takva buduća tužba ne može biti osnova na kojoj žalitelji mogu zasnovati pravni interes za poništenje sporne odluke. Naime, kao što to proizlazi iz točaka 56., 69. i 79. presude od 17. rujna 2015., Mory i dr./Komisija (C-33/14 P, EU:C:2015:609), takva tužba za naknadu štete bila bi čisto hipotetske naravi jer bi ovisila o uspješnosti nacionalnog postupka.

Ocjena Suda

28 Sud je u više navrata presudio da je tužba za poništenje koju podnosi fizička ili pravna osoba dopuštena samo pod pretpostavkom da ta osoba ima interes da pobijani akt bude poništen. Taj interes podrazumijeva to da poništenje tog akta može, samo po sebi, imati pravne posljedice i da tužba stoga može svojim rezultatom donijeti korist osobi koja ju je podnijela (presuda od 4. lipnja 2015., Andechser Molkerei Scheitz/Komisija, C-682/13 P, neobjavljena, EU:C:2015:356, t. 25. i navedena sudska praksa).

29 Usto, pravni interes za tužbu za poništenje mora biti stvaran i postojeći i ocjenjuje se na dan podnošenja tužbe (vidjeti, u tom smislu, presude od 17. rujna 2009., Komisija/Koninklijke FrieslandCampina, C-519/07 P, EU:C:2009:556, t. 65., i od 4. lipnja 2015., Andechser Molkerei Scheitz/Komisija, C-682/13 P, neobjavljena, EU:C:2015:356, t. 26.).

30 U ovom slučaju, treba prije svega odbaciti Komisijinu argumentaciju prema kojoj je žalba nedopuštena jer se njome osporava činjenična ocjena što ju je izvršio Opći sud u vezi s eventualnim utjecajem koji tužba podnesena pred njim može imati na tužbu za poništenje koju su podnijeli žalitelji pred nacionalnim sudovima.

31 Točno je to da je Opći sud jedini nadležan za utvrđivanje i ocjenu činjenica i, načelno, za ispitivanje dokaza za koje smatra da dokazuju te činjenice. Međutim, na Sudu je da provede svoj nadzor kada Opći sud izvrši njihovu pravnu kvalifikaciju i iz njih izvede pravne posljedice. Stoga, pitanje koje se, imajući u vidu takve činjenice i dokaze, odnosi na to može li poništenje sporne odluke pred sudom Unije donijeti žaliteljima korist u postupku povodom tužbe pred nacionalnim sudovima, a koja pak može poslužiti kao osnova za njihov pravni interes pred sudom Unije, pravno je pitanje koje ulazi u područje nadzora koji Sud vrši u žalbenom postupku (vidjeti, analogijom, presudu od 17. rujna 2015., Mory i dr./Komisija, C-33/14 P, EU:C:2015:609, t. 68.).

32 Nadalje, također treba odbaciti Komisijinu argumentaciju prema kojoj žalitelji nisu dostatno dokazali svoj pravni interes jer se obrazloženja koja su s tim u vezi iznijeli pred Općim sudom ne nalaze u samom tekstu njihova odgovora u vezi s njihovim pravnim interesom, već samo u prilogu tom odgovoru.

33 Točno je da je, kao što je Sud već presudio, na tužitelju da dokaže svoj pravni interes, koji je ključna i primarna pretpostavka pokretanja bilo kojeg sudskog postupka (presuda od 4. lipnja 2015., Andechser Molkerei Scheitz/Komisija, C-682/13 P, neobjavljena, EU:C:2015:356, t. 27. i navedena sudska praksa).

34 Točnije, kako bi tužba za poništenje akta koju je podnijela fizička ili pravna osoba bila dopuštena, potrebno je da tužitelj opravda na relevantan način interes koji ima za poništenje tog akta (presude od 4. lipnja 2015., Andechser Molkerei Scheitz/Komisija, C-682/13 P, neobjavljena, EU:C:2015:356, t. 28., i od 20. prosinca 2017., Binca Seafoods/Komisija, C-268/16 P, EU:C:2017:1001, t. 45.).

35 Međutim, kao što to proizlazi iz točaka 27. i 33. pobijanog rješenja, žalitelji su, u odgovoru na pitanje koje je s tim u vezi postavio Opći sud, naveli da bi poništenje sporne odluke značajno povećalo vjerojatnost uspjeha postupka sudskog nadzora koji su oni pokrenuli pred portugalskim sudovima protiv odluke o sanaciji BES-a. Konkretno, oni su naveli da bi posljedica takvog uspjeha bila ili poništenje te odluke o sanaciji BES-a ili njihovo pravo da traže naknadu štete za gubitke koje su pretrpjeli zbog nezakonite sanacije BES-a.

36 Usto, iz tog odgovora žaliteljâ u vezi s njihovim pravnim interesom proizlazi da su oni razradili, na više stranica, svoju argumentaciju s tim u vezi. Osobito, oni su se pozvali na presude Suda i Općeg suda u tom području i objasnili, kratko ali dostatno, razloge zbog kojih bi, prema potvrdi portugalskoga odvjetnika priloženoj tom odgovoru, poništenje sporne odluke značajno povećalo vjerojatnost njihova uspjeha u nacionalnom postupku za poništenje odluke o sanaciji BES-a. Osobito, prema njihovu mišljenju, poništenje sporne odluke od strane Općeg suda omogućilo bi, s jedne strane, potkrjepu argumenata koji su već izneseni u nacionalnom postupku prema kojima je sanacija BES-a neproporcionalna prema portugalskom pravu i, s druge strane, iznošenje, u istom postupku, argumenta prema kojem se, u nedostatku predmetne državne potpore, sanacijom BES-a ne bi mogao postići cilj koji se sastoji u izbjegavanju njegove nesolventnosti.

37 Iako je točno, s jedne strane, da se detalji argumentacije žalitelja u vezi s njihovim pravnim interesom ne nalaze u samom tekstu odgovora koji su uputili Općem sudu nego u prilogu tom odgovoru i, s druge strane, da su žalitelji dodali, u svojoj žalbi, elemente koji se nisu nalazili u tom odgovoru, i činjenica je to da se osnovni argumenti žaliteljâ s tim u vezi nalaze u samom tom odgovoru.

38 Usto, u vezi s duljinom kao i dokaznom vrijednosti potvrde portugalskoga odvjetnika priložene odgovoru žalitelja u vezi s njihovim pravnim interesom i drugima s tim povezanim dokazima, žaliteljima se ne može prigovoriti to što su ih priložili tom odgovoru s obzirom na to da je njegova svrha, među ostalim, podrobnije obrazlaganje njihove argumentacije u vezi s njihovim pravnim interesom, također u odgovoru na poziv Općeg suda s tim u vezi.

39 U preostalom dijelu, s obzirom na to da Komisija svojom argumentacijom želi utvrditi i nedostatnost elemenata koje su žalitelji iznijeli u prvostupanjskom postupku radi dokazivanja svojeg pravnog interesa za pokretanje postupka protiv sporne odluke, ta argumentacija odnosi se na zaključak koji je Opći sud donio u pobijanom rješenju u skladu s kojim žalitelji nisu imali pravni interes u tom pogledu. Tu argumentaciju treba dakle ispitati u okviru ocjenjivanja osnovanosti jedinog žalbenog razloga iznesenog u ovoj žalbi.

40 Stoga treba ispitati je li Opći sud počinio pogrešku koja se tiče prava u točkama 34. do 36. pobijanog rješenja kada je presudio da, s obzirom na to da postupak koji se pred njim vodi i postupak pred nacionalnim sudovima nemaju isti predmet, eventualno poništenje sporne odluke ni na koji način ne bi utjecalo na navedeni nacionalni postupak i žaliteljima ne bi donijelo nikakvu korist.

41 Iz tih točaka pobijanog rješenja proizlazi to da je Opći sud naveo da se nacionalni postupak odnosi samo na pitanje usklađenosti primjene postupka sanacije s nacionalnim pravom, dok se tužba pred njim odnosi samo na usklađenost financiranja tog postupka sanacije s pravom Unije. Na temelju toga je zaključio da njegova eventualna ocjena Komisijinog poštovanja prava Unije ne bi utjecala na to kako portugalski sudovi tumače svoje nacionalno pravo, osobito na pitanje je li načelo proporcionalnosti, kako je zaštićeno portugalskim ustavnim pravom, bilo povrijeđeno.

42 S tim u vezi, Sud je presudio da, u načelu, stranka zadržava svoj pravni interes za podnošenje tužbe za poništenje, jer potonji može biti osnova za eventualnu tužbu radi naknade štete (presuda od 20. lipnja 2013., Cañas/Komisija, C-269/12 P, neobjavljena, EU:C:2013:415, t. 17.).

43 Mogućnost tužbe za naknadu štete dovoljna je osnova za takav pravni interes, pod uvjetom da on nije hipotetske naravi (vidjeti presudu od 17. rujna 2015., Mory i dr./Komisija, C-33/14 P, EU:C:2015:609, t. 79.).

44 Sud je također presudio da pravni interes može proizaći iz bilo kojeg postupka pred nacionalnim sudovima u kojem eventualno poništenje pobijanog akta pred sudovima Unije može tužitelju pribaviti prednost (presuda od 17. rujna 2015., Mory i dr./Komisija, C-33/14 P, EU:C:2015:609, t. 81.).

45 Naposljetku, očuvanje pravnog interesa mora se ocijeniti *in concreto*, vodeći računa osobito o posljedicama navodne nezakonitosti i vrsti navodno pretrpljene štete (presuda od 17. rujna 2015., Mory i dr./Komisija, C-33/14 P, EU:C:2015:609, t. 70. i navedena sudska praksa).

46 U ovom slučaju, žalitelji u svojoj žalbi navode da se šteta koju trpe sastoji, zbog toga što su njihove obveznice ostale u lošoj banci, u tomu da je postupak sanacije imao za posljedicu to da su od imatelja obveznica BES-a postali imatelji obveznica banke čija je imovina bezvrijedna, banke koja ne može sklapati nove pravne poslove i čije bi odobrenje za pružanje bankovnih usluga trebalo povući nakon kratkog razdoblja likvidacije. Oni su stoga pretrpjeli znatne gubitke i njihov pravni položaj se promijenio. Usto, kao što to proizlazi iz njihova odgovora Općem sudu u vezi s njihovim pravnim interesom i prilogâ tom odgovoru, žalitelji navode da, s obzirom na iznos njihovih financijskih gubitaka, njihova situacija nije usporediva sa situacijom koja nastaje kada se primjenjuju redovna pravila portugalskoga stečajnoga prava s obzirom na to da potonja predviđaju isplatu za sve vjerovnike poduzetnika, uključujući i imatelje podređenih obveznica, iz imovine poduzetnika i u skladu s isplatnim redom. U navedenom odgovoru žalitelji su na temelju toga zaključili da su izgubili pravo postavljanja zahtjeva u vezi sa svom imovinom BES-a, uključujući zdravu imovinu, prema redovnim portugalskim pravilima u tom području.

47 Kada je riječ o posljedicama navodne nezakonitosti, kao što to proizlazi iz točke 35. ove presude, žalitelji su pred Općim sudom naveli, isto kao što tvrde pred Sudom, da bi posljedica uspjeha u postupku za poništenje pred portugalskim sudovima protiv odluke o sanaciji BES-a bila ili poništenje te odluke ili njihovo pravo da traže naknadu štete za gubitke koje su pretrpjeli zbog nezakonite sanacije BES-a.

48 Komisija naglašava da je, u biti, budući nacionalni postupak za naknadu štete na koji se žalitelji pozivaju da bi dokazali svoj pravni interes za podnošenje tužbe protiv sporne odluke hipotetski jer nije sigurno da će se uistinu pokrenuti i jer tužitelji nisu dokazali dovoljnu vezu između tog nacionalnog postupka i tužbe u prvostupanjskom postupku pred Općim sudom.

49 Međutim, iako mogućnost da žalitelji u budućnosti podnesu tužbu za naknadu štete njima ne daje postojeći i stvarni pravni interes za traženje poništenja sporne odluke, treba podsjetiti da takav interes ipak može proizlaziti, kao što to proizlazi iz točke 44. ove presude, iz svakog postupka pred nacionalnim sudovima u kojem eventualno poništenje pobijanog akta može tužitelju pribaviti prednost.

50 Međutim, nesporno je to da su žalitelji već podnijeli tužbu za poništenje protiv odluke o sanaciji BES-a pred portugalskim sudovima. Usto, iz elemenata kojima raspolaže Sud proizlazi da ta tužba, sama po sebi, može donijeti korist žaliteljima.

51 Stoga treba ispitati može li, kao što to navode žalitelji, poništenje od strane Općeg suda sporne odluke utjecati na postupak za poništenje koji su oni pokrenuli pred nacionalnim sudovima protiv odluke o sanaciji BES-a.

52 Točno je da, a to se uostalom ne osporava u ovoj žalbi, kao što je to naveo Opći sud u točki 34. pobijanog rješenja, tužba koja je podnesena potonjemu nema isti predmet kao ona podnesena portugalskim sudovima s obzirom na to da je cilj prve utvrditi nespojivost predmetne državne potpore s pravom Unije, dok je cilj druge utvrditi neusklađenost odluke o sanaciji BES-a s portugalskim pravom.

53 Međutim, iz pobijanog rješenja i spisa podnesenoga Sudu proizlazi da su sporna odluka i odluka o sanaciji BES-a nerazdvojivo povezane. Osobito, iz točaka 4. do 7. tog rješenja proizlazi da sanacija „uključuje" osnivanje privremene kreditne institucije na koju će se prenijeti zdrave gospodarske djelatnosti BES-a. Iz tih točaka također proizlazi da je, prema procjeni koju su Komisiji dostavila portugalska tijela u vezi s mogućim opcijama za sanaciju, osnivanje banke za premošćivanje „jedino rješenje" koje omogućava očuvanje financijske stabilnosti Portugalske Republike i da je Komisija predmetnu državnu potporu ocijenila spojivom s unutarnjim tržištem uzimajući u obzir obveze koje su navela portugalska tijela, a koje su se ticale i banke za premošćivanje i loše banke, i koje su se odnosile na njihovu naloženu likvidaciju. Među obvezama je bila, osobito, predviđena zabrana prijenosa na banku za premošćivanje tražbina dioničara i imatelja podređenih dužničkih vrijednosnih papira.

54 Točno je da je nesporno to da, kao što to navodi Opći sud u točki 28. pobijanog rješenja, smanjenje vrijednosti obveznica kojih su žalitelji nositelji proizlazi iz odluke o sanaciji BES-a. Pored toga, kako je Opći sud naveo u točki 31. pobijanog rješenja, koju tužitelji nisu osporili, da učinak eventualnog poništenja sporne odluke ne bi mogao biti obvezivanje Portugalske Republike da ponovno razmotri svoju odluku o osnivanju banke za premošćivanje i da ne uključi u njezinu imovinu obveznice one vrste kojih su nositelji žalitelji.

55 Međutim, s obzirom na nerazdvojivost sporne odluke i odluke o sanaciji BES-a, kako je navedena u točki 53. ove presude, koja pokazuje, osobito, da je predmetna državna potpora dodijeljena u okviru sanacije BES-a, valja utvrditi da, kao što to navode žalitelji, Općem sudu nije bilo dopušteno zaključiti, a da ocjenu portugalskih sudova ne zamijeni vlastitom radi ocjene osnovanosti tužbe za poništenje koju su žalitelji podnijeli protiv odluke o sanaciji BES-a, da, zbog toga što predmet potonje tužbe nije isti kao predmet tužbe pred Općim sudom, eventualno poništenje sporne odluke ni na koji način ne bi moglo utjecati na ocjenu portugalskih sudova tužbe koja im je podnesena, osobito na način koji navode žalitelji u svojim pisanim podnescima pred Općim sudom i svojoj žalbi pred Sudom.

56 Naime, Sud Unije nije ovlašten radi ispitivanja pravnog interesa za vođenje postupka pred njim ocjenjivati vjerojatnost osnovanosti tužbe koja je podnesena nacionalnim sudovima u skladu s nacionalnim pravom te na taj način preuzeti njihovu ulogu u pogledu takve ocjene. Nasuprot tomu, nužno je, ali dovoljno, da tužba za poništenje podnesena sudovima Unije svojim rezultatom može donijeti korist stranci koja ju je podnijela (presuda od 17. rujna 2015., Mory i dr./Komisija, C-33/14 P, EU:C:2015:609, t. 76.). A to je ovdje upravo tako, kako proizlazi iz točaka 42. do 55. ove presude.

57 S obzirom na naprijed navedeno, treba zaključiti da je Opći sud počinio pogrešku koja se tiče prava kada je u točkama 34. do 36. pobijanog rješenja presudio da, s obzirom na to da postupak pred njim i nacionalni postupak nemaju isti predmet, eventualno poništenje sporne odluke ne bi utjecalo na potonji postupak i stoga žaliteljima ne bi donijelo nikakvu korist, u smislu relevantne sudske prakse.

58 Stoga je Opći sud također pogrešno zaključio, u točki 37. tog rješenja, da tužbu žaliteljâ treba odbaciti kao nedopuštenu zbog nepostojanja pravnog interesa za njezino podnošenje protiv sporne odluke.

59 U skladu s tim, treba prihvatiti žalbu i, posljedično, ukinuti pobijano rješenje.

O upućivanju predmeta Općem sudu na ponovno suđenje

60 U skladu s člankom 61. stavkom 1. Statuta Suda Europske unije, taj sud može u slučaju ukidanja odluke Općeg suda sam konačno odlučiti o sporu ako stanje postupka to dopušta ili može predmet vratiti na odlučivanje Općem sudu.

61 U ovom slučaju, Sud ne raspolaže nužnim elementima za konačno odlučivanje o prigovoru nedopuštenosti koji je Komisija istaknula u okviru prvostupanjskog postupka, koji se temelji na nedostatku pravnog interesa žaliteljâ za pokretanje postupka protiv sporne odluke. Isto vrijedi i u vezi s meritumom tužbe, s obzirom na to da taj dio spora također podrazumijeva ispitivanje elemenata koje Opći sud nije ni ocjenjivao u pobijanom rješenju niti se o njima raspravljalo pred Sudom.

62 Stoga predmet treba vratiti Općem sudu na ponovno suđenje radi odlučivanja o prigovoru nedopuštenosti koji Komisija temelji na tomu što žalitelji nisu udovoljili zahtjevima iz članka 263. četvrtog stavka UFEU-a.

Troškovi

63 Budući da se predmet vraća Općem sudu na ponovno suđenje, o troškovima ovog žalbenog postupka odlučit će se naknadno.

Slijedom navedenoga, Sud (prvo vijeće) proglašava i presuđuje:

1. **Ukida se rješenje Općeg suda Europske unije od 19. srpnja 2017., BPC Lux 2 i dr./Komisija (T-812/14, neobjavljeno, EU:T:2017:560).**

2. **Predmet se vraća Općem sudu Europske unije na ponovno suđenje.**

3. **O troškovima će se odlučiti naknadno.**

Potpisi